

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

A pénzügyi közgyűlések

Debrecen, február 13.

Most február a közgyűlések hava, amikor az esztendőnek ahhoz a pontjához értünk, mikor közgazdasági életünk dirigensei és mozgatói: a pénzügyi intézetek beszámolnak egész évi működésük eredményéről.

Nem az adós, a takaréknak kamatoló kisember kicsinyes elfoglaltságával kell nézni a dolgokat s akkor megállapíthatjuk, hogy bizony, csak a finom papírra nyomott, rideg számtömegeből összerótt fizetek a legcsalhatatlanabb mértékei az évi gazdasági munkásságunk elevenségének. Egy-egy takarékpénztár megizmosodása, forgalmának és klientélájának kiterjedése nemcsak a részvényesek szempontjából, de általában véve is örvendetes jelenség akkor, mikor az örök refrént zengi vissza az ország: nincs gazdasági kulturánk, passzív a külkereskedelmi mérlegünk és pang nálunk az ipari és kereskedelmi élet.

Habár nem is a legrosszabb eredményekről számolnak be a pénzügyi intézetek, még is a hitelügyek feletti sajnálkozás a motívó, melyet mind az ominózus 1913-as esztendő válságos viszonyai indokolnak. De nem is lehetett a régi takarékpénztári tradícióhoz felépített üzleti stílussal és készséggel dolgozni tavaly.

De hála Istennek a jövő képe ma már még sem olyan reménytelen, mint amilyenek az év elején látszott. Ma már kigombolózkodnak a takarékok, az általános bizalmatlanságot és remegő óvatosságot lassankint felváltja a gazdasági élet új korszaka és a régi élet pezsdül meg benne: mi-

kor a kedélyek már felszabadultak a mindenféle elemi csapások aggodalmaitól. Mert megérkezett az új, az olcsó pénz.

Aztán a gabonát is jól lehet most értékesíteni, ami pedig legfontosabb az agrár Magyarországon. Nálunk az még mindig úgy van és úgy is marad még soká, hogy a lelkek közhangulatát, a nemzet gazdasági életének tónusát a termés minőségének és mennyiségének a gabonaárak magasságához viszonyított aránya határozza meg. Az első lökést, az első élethullámot pedig ez fogja beleadni a stagnáló közgazdasági pólusokba. Mert ha kenyérre, a piacra kerülő gabonaárak lesz pénz bőven, akkor felszáragnak a könyvek ebben a szomorú országban.

Éppen ezért a következő új gazdasági életbeli kurzusba a jó magyar léleknek szinte nem is szabad sötétlétással belépni. Mert ha kedvezően alakulnak a gazdasági élet szeszélyes konjunkturái, ha csak egy kilátás is van a jó termésre, ez már ugyanis a jó sorsában bizakodó magyar léleknek. Olyan ennek a mi népiünknek természetrajza, hogy már egy kis gyenge, biztató fényű sugár is felelevenedik s az optimizmusa meg egyenesen a legjobb merkantil-természet.

Ha kedvezően alakulnak ki az új gazdasági élet konjunkturái, ha csak pillanatnyi jó képét mutatják is a helyzetnek, ez már biztat., ez enged remélni, ez bátorságot és erőt visz a fejlődő gazdasági életünkbe: ez már növeli a szárnyakat és erős izmokat nevel a milliósokkal diszponáló gazdaságokhoz.

Természetes, most a legbiztatóbb jelenség az Osztrák-Magyar Bank vissz-

számítolási kamatlába, amelyhez van kapcsolva ugyszólván egész közgazdasági életünk elevensége, amelynek változásaihoz a gazdasági érdekek ezerféle kapcsolata fűződik, ma már négy és fél százalékon áll. Ez már csak valamivel mutat rosszabb állapotot a normálnál s e biztató jelek már most úgy engedik látnunk, hogy hamarosan lekopik ez a fél százalék is s akkor mint a felzendülő tavasz fog megindulni az élet a csüggedt gazdasági vénákba.

En ezt érzem ki a közgyűlések nekiduzzadó, bátorságos hangjából, amely már nem olyan bizonytalan reszkető tónusa a szövevényes bankstilusnak, mint a mérleg nyomtatott sirámai. És ez a nagy változás, ez a fürge nekibuzdulás csak néhány napos: de éppen jókor jött, hogy a közgyűléseken az elmúlt év kárptólásául egy dusabb jövővel biztathassák a boldog részvényeseket. De nem kell azért irigykedni a nemrészvényeseknek sem, mert hiszen azok előtt is szimpatikusabb lesz a takarékpénztár, ha tizenkét és még több percent helyett hat százalékot szed és a hasznót inkább a forgalom révén gyarapítja.

= Ellenzékek küldöttsége a miniszterelnöknel. Fővárosi tudósítónk táviratozza: Hammersberg László gardócbogdányi kerületének ellenzéki választói — a képviselő mindentiltakozása ellenére — ma Kenedics Béla plébános vezetése alatt küldöttségileg keresték fel Tisza István gróf miniszterelnököt, hogy a kerületben járásbíróskodást létesítsenek. Tisza István gróf kijelentette, hogy meg van győződve a gardócbányaiak igazságáról és rajta lesz, hogy a kérés teljesüljön.

A velünk levő pakk 50 fontot haladván, a feleslegért kellett fizetnünk összesen 3 frt 25 kr.

Az Urak lakóhelye megtudásáért Kalendáriumot kellett venni, mivel onnan hazulról nem hoztuk: — 36 kr.

A gőzössön 27-én és 28-án ellátásért s három messzely borért „tarifa szerint” 17 forintot költöttek. Augusztus 28-án Pozsonyban:

Egy borbélynak, ki mindkettőnk megnyírt, megborotvált: 1 frt 40 kr.

Szilvát vettünk: — 15 kr.

Gőzhajó bilétért a „betsi utra” 12 frt 30 kr.-t fizettek. A pozsonyi fogadóban szobáért két éjjel tarifa szerint, gyertyával 5 frt volt a bér. A szobabeli cselédnek és a háziszolgának pedig 50 krajczár borralvaló dukált.

Augusztus 30-án érkeztek Bécsbe, amiről ez az első feljegyzés:

A kalauznak, ki a zsidópiacról, hol le-
raknak, a Bauern Marktra vezetett, hová portékáink szállítódnak: 1 frt 15 kr.

Másik vezetőnek, ki vendégfogadóhoz sorra hordozott, míg szobát leltünk: 50 kr.

Ugyanaznap egy „uri viseletű német kalauz”, ki a szalontai utasokat elvezetgette, hova gyalog mehettek 2 frt 30 krajczárt kö-

Arany János Bécsben

*

Arany János életirói sehol soha nem említik, hogy Toldi halhatatlan költője szalontai jegyző korában Bécsben járt. Egy rendkívül érdekes irodalmi emlék beszél most róla, hogy nemes Szalonta városának megbízásával kerek hetven esztendővel ezelőtt tette meg forsponton és hajón a nagy utat Arany János. Nagyon is prózai írásmű, de megbecsülhetetlen ereklve jutott ugyanis Szabó Károly derecskei jegyző ajándéka-képpen Szalonta levelesládájába: egy költségjegyzék, utiszámla, a nagy költő keze-irása. Ebből tudjuk meg, hogy a magyar Homérosz megfordult a császár városában.

Egyszerű, halványkék borítékú füzet, mint a diákok preparációs irkája, fehér cérnával összefércelt papirlapok. A fedelén Arany János gyöngyszembetűs kalligráfiaja:

Költségjegyzék

Posonyba és Bétsbe
aug. 19.—szept. 8-ig.

1843.

Ügyvéd Váry Lajos és szalontai
jegyző Arany János urak.

Ezután következik a pedáns számadás. Minden tétel külön érdekesség. Az összeg

pengő forintban értendő. Minden krajczárról pontos elszámolás. Ugy látszik, a nemes város szigorú volt a jegyzővel szemben.

Az első tétel:

Aug. 19-én: Szalontától Derecskéig menvén, a számadó magának és az urad. kocsisoknak borral elköltött 1 f. 24. kr.

Következik az ut: Agota, Kardszag (ma Karczag) a kisujszállási csárda. Mindenütt früistök, ebéd, bor.

21-én: Törökszentmiklóson gyümölcsöt vettünk: 9 kr.

Azután az utbaeső csárdánál zab, széna, bor a kocsisoknak, éjszakai szállás, ebéd, vacsora.

22-én: Albertiben egy koldusnak adtam: — 3 kr.

Augusztus 24-én értek Pestre, ahol bizonyos Czere ural ebédelték, „ki dolgainkban utra vinni sziveskedett.” Az ebéd itt 4 forint 40 krajczárba került. Nagyobb kiadási tétel is szerepel a pesti tartózkodás alatt:

Agoston urat otthon nem találván, a fiakernek, ki bennünket kivitt, aku szerint fizettünk: 5 f.

Pesten három napig időztek s ágensekkel tárgyaltak. A költség mintegy száz pengő forint. Augusztus 26-án „gőzhajó bilétét váltottak Pozsonyig, ami 27 frt 30 kr.-ba került két személyre.

A Szabad egyetem ujabb előadásai

(Dr. Kövesligethy Radó, dr. Haendel Vilmos és dr. Tüdös Kálmán a Népszerű Főiskolai Tanfolyamon.)

Mig az egész város közönsége várva-várja a debreceni tudományegyetem megnyitását, egy az egyetemmel kapcsolatos művelődési intézmény, a Szabad egyetem, mind mélyebb gyökeret ereszt városunk talajába, addig a Népszerű főiskolai tanfolyam mind több bivet hódít nemcsak a maga részére, hanem általában az egyetemi tanulmányok, az egyetemen művelt tudományok számára.

A debreceni Szabad egyetem e héten kezd meg harmadik előadás-sorozatát. A két első sorozatban a humaniorák, a filozófiai és esztétikai előadások vitték a szót, most a természettudományoknak jut a vezető szerep. Az előző sorozatokat egy-egy országos nevű nagy tudós, egyszersmind hatásos előadó nyitotta meg, Alexander Bernát és Beöthy Zsolt, a magyar irodalomnak ragyogó ékességei. A mostani sorozatot is egy kiváló tudós kezdi, dr. Kövesligethy Radó, aki a maga szaktudományában, a csillagászatban és kivált a földregész tudományában nemcsak itthon, hanem a külföldön is elismert tekintély. Azok közül a tudósaink közül való, a kik a legszorosabb kapcsolatot tartják fenn a hazai és európai tudományos világ között. Mint aki külföldön kezdte meg tudományos buvárkodásait, most azt tekinti fő kötelességének, hogy a magyar tudományos kutatókat megismertesse hazánk határain túl; éppen azért számos idegen, főképp angol folyóiratnak buzgó dolgozótársa. Egyébként élénk munkásságot fejt ki a hazai tudományos testületekben, a M. T. Akadémiában, a Földrajzi és Természettudományi Társulatokban. — Az a tárgy, amelyről a debreceni közönség előtt fog beszélni, bizonyára legérdekesebb része a csillagászatnak és földtannak, azonkívül gyakorlatias és időszerű, hiszen a kecskeméti földregész borzalmas emlékeit még senki sem feledte el.

A természettudományok körébe fognak vágni dr. Tüdös Kálmán városi főorvos előadásai, amelyekben az ivóvíznek és a fertőző betegségeknek viszonyát fogja fejtegetni. Az alapos képzettségű, a maga hivatását komolyan átérző főorvos bizonyára megadja a maga tárgyának az érdekességét, anélkül, hogy a debreceni vízvezeték körül támadt kellemetlen viták terére kellene sodródnia. — De viszont a debreceni közönségnek, ha a debreceni vízvezeték kívül marad is a tárgyaláson, egynél több oka van, hogy foko-

vetelt. Most már az ebédhez két messzely „ser” járt s a menü átlag 5 frt.-ból telt ki.

Az utiszámla egyik bécsi tétele szerint Weisz ágens urnak 100 forintot fizettek, volt adjunktusának „s most már új ágens Horváth urnak, ki ügyünk előmozdítását magára vállalván, véltünk járt”. 25 frt volt a honoráriuma.

Jártak omnibuszon Schönbrunnban, négy szem őszi barackra se sajnáltak 24 krajcárt. A fogadóbeli számadás négy napról 20 forintot tett ki, de „két szál milli gyertyán vett a fogadás 1 f. 40 kott.”

Szeptember 4-én gőzhajón indultak vissza Pestre, ahol egy napig vesztegettek, mert már másnap a péteri csárdánál fizettek két itcze bort a kocsinak s a két itcze bornak az ára 16 krajczár vala. Nyolczadikán már Bajomból Szalontára döcögött az előfogat.

A számadás summa summarum 599 frt 51 krajczár. Ennyibe került Arany János és ligyvéd Váry Lajos bécsi útja. Hogy miért utazott Szalonta nagy fia a császár városába, annak semmi nyoma nincs a levéltár régi írásában. Az öregek azt mondják, hogy kölcsönt kellett kimódolni városház építésére, de valószínűbb, hogy aratás után lévén az idő, a közbirtokosság természetét akarták érvényesíteni Bécsben. —n.—ó.

zott mértékben érdeklődjék dr. Tüdös Kálmán előadásai iránt.

A harmadik előadó dr. Haendel Vilmos, nemcsak elismert névvel, hanem és talán első sorban választott tárgyával biztosítja a széleskörű érdeklődést. A *pragmatica sanctio* Magyarországnak sarkalatos törvénye, amely körül már majdnem kétszáz esztendeje forog Magyarország története és amelyet annyiféleképp magyaráztak kiváló államférfiak, hivatott tudósok, és tudatlan politikusok.

A Népszerű főiskolai tanfolyam vezetőségét s abban dr. Baltazár Dezső püspököt és dr. Darkó Jenő tanárt elismerés illeti azért a gondosságért, amellyel kiválasztották az előadókat és az előadások tárgyát; azonban a Szabad egyetem intézői nem elismerést kérnek, hanem mentől nagyobb számú hallgató-ságot, mentől élénkebb érdeklődést várnak Hiszünk, hogy reményükben nem is fognak csalatkozni. —r—s—t.

Folyik a nagy per

A tanuk vallomásai

Máramarossziget, február 13.

Ma a talaborfalvai tanuk kihallgatása van soron. Az első tanu Klimk Sándor lelkes, aki elmondja, hogy 1910-ben Firczál Gyula munkácsi püspök rendeletet adott ki, hogy az elavult Julián-naptár helyett a nép fogadja el a Gergely-naptár. A tanu a templom előtt megmagyarázta ezt a rendelkezést a népnek gazdasági és lelki szempontból azonban a nép zugolódott ellene. Utasítást kapott arra, hogy a népet a Katolikus Népszövetségbe kell bevinni. Az a meggyőződése, ha ez a két rendelkezés nem történik, akkor a skizma-mozgalom nem okozott volna ilyen fölfordulást. A néppel elhitették, hogy 1848-ban Ferenc József király és Miklós cár között az a megegyezés történt, hogy Magyarország, Galiciának és Bukovinának az a része, ahol rutének laktak, a király halála után Oroszországhoz fog csatoltatni.

Hudán Elek tanító szerint nem a skizma hiveit irták össze, hanem azért gyűjtötték az aláírást, hogy megmutassák, hogy a naptár-egyesítést ellenzők vannak többségben.

Illés dr. főügyész kérdésére elmondta a tanu, hogy Csopik Jura könyveket árult és a *Virae Cerkyót* terjesztette.

Rónai védő kérdésére elmondta a tanu, hogy a hármaskereszt nem görög keleti jelvény. —

Illés dr. főügyész kérdésére nézve a tanu azt mondta, hogy a népszövetség természetét a népnek eléggé megmagyarázták. —

Debreczen legnagyobb,
pazar fényvel és kényelemmel
berendezett mozgószínháza :—

AZ
URÁNIA

(EGYHÁZ-TÉR)

néhány nap mulva megnyílik.

850 ülőhely.

Buffé-, dohányzó-, várótermek

TELEFON 12-51.

Tud olyan rendeletről, mely ismert könyvek elkobzását elrendeli.

Csopik Jura vádolt az azt mondta, hogy a tanuké kihallgatott lelkész haragszik rá, mert följelentette.

Debreczen kölcsönei és a bankráta leszállítása

A városnak nincs haszna a kamatláb csökkenéséből

Az Osztrák-Magyar Bank kamatlábának leszállításával s a közgazdasági helyzet javulásával általános lett a megelégedés és az a reménység, hogy a régi kölcsönök terhei is megkevesbednek. Az adósok általános megkönnyebbülését jelentő sóhaja kísérte az Osztrák-Magyar Bank rátacsökkenését.

Az adósok sorában nem utolsó helyet foglalnak el a városok és ezek között Debreczen város is, melynek mintegy 30.000.000 koronát meghaladó összegű adóssága van. — Éppen ezért érdekes kérdés, vajjon az általános pénzügyi javulás s a bankráta leszállítása érezhető-e előnyösen Debreczen város kölcsöneinél?

Szomorúan kell megállapítani, hogy a bankkamatláb leszállítása a városi kölcsönökönél semmiféle kedvezést a városra nem hozott. Debreczen városának kölcsönei ugyanis mind fix kamattétel mellett vannak fölvéve.

Debreczennek ezidőszertint a következő kölcsönei állanak fenn:

1. Az Osztrák-Magyar Banktól fölvett 4 és öthatod százalék mellett 17.000.000 koronás,
2. a Benyovszky-féle 6 és fél százalék mellett fölvett 3.500.000 koronás,
3. a Debreczeni Kereskedelmi és Iparbanknál fennálló százalék mellett prolongált 1.000.000 koronás,
4. a Magyar Bank által a kórházépítésre 6 és fél százalék mellett adott 3.000.000 koronás,
5. az Alföldi Takarékpénztárnál 6 és fél százalék mellett fennálló 80.000 koronás függő kölcsön,
6. az Általános Forgalmi Bank által a rendőrségi palota építésére 6 és fél százalék mellett adott 625.000 koronás,
7. a Magyar Bank által 6 és fél százalék mellett adott, de február 28-án lejárató 6.000.000 koronás kölcsön, amely helyett ugyan a Pesti Hazai Első Takarékpénztár adott ugyan a bankrátahoz simuló s a szerint igazodó kamattételekkel megállapított kölcsönt, amely azonban tudomásunk szerint még egyáltalán nem befejezett tény az utólag a takarékpénztár által fölvetett követelések miatt.

A ma fennálló kölcsönök kamatai tehát, amelyek közül az egyetemi kórházra fölvetett 3.000.000 koronás kölcsön után a kamatot még nem kell kifizetni, mind meghatározott kamattételek szerint fizetettek.

Terheli még ezenkívül a várost néhány olyan kölcsön, amelyet az alapokból vett föl, de ezek kamatai is meghatározott tételek szerint fizetendők. A bankráta csökkenése tehát a város kölcsöneinél hasznot nem jelent a városi pénztárnak.

— Elhalasztott külügyi tanácskozás. — Bécsből táviratozzák: Az osztrák, a magyar és a szerb kormány képviselőinek ezen a héten kellett volna megkezdeniük Bécsben a tárgyalást a keleti vasuti dolgában. Minthogy azonban Pasics csak most érkezett vissza Belgrádba, a tanácskozás csak a jövő héten lesz. A szerb kormány szeretné a vasuti vonalat visszavásárolni.

Felelet Kristóffynak

Nem mondott igazat a kijáró exminiszter

A „Bud. Tud.” jelenti: A mai lapok közlik *Kristóffy József* volt belügyminiszternek nyilatkozatát az általa a margitszigeti játékbank érdekeltségétől főlvet 350,000 koronára vonatkozóan. Ebben a nyilatkozatban többek közt azt mondja, hogy:

... A vizsgálat rendjén az akkori ügyvezető igazgatók egyértelműen és világosan vallották, hogy ez összeg is politikai természetű kiadások fedezésére köttetett ki és hogy tényleg oda is fordítottatott.

Ezzel szemben a „Budapesti Tudósító” illetékes helyről fölhatalmazást kapott arra, hogy az *Általános Forgalmi Részvénytársaság* igazgatói, *Tibor Róbert* és *Zimonvi-Schwarz Mihály* saiatkezűleg aláírt írásbeli nyilatkozatából a következő részt nyilvánosságra hozza:

A Kristóffy kezeihez kifizetett 350,000 korona általa a kaszinó alapszabályainak, illetve azok jóváhagyásának *kijárásáért* elszámolási kötelezettség nélkül, állítólag, politikai természetű célokra igényeltetett. Eről annak idején Kristóffy József bemutatóra szóló és a kaszinó alapszabályok jóváhagyása, valamint azok kiadásának az akkori miniszterelnök ur részéről való biztosítása után esedékes bonokat kapott. A bonok ellenértékét az azokon való nyugtatás ellenében *Czakó Emil* fizette ki Kristóffy Józsefnek.

Kitűnik ebből az idézetből, hogy *Kristóffy* előadása a forgalmi igazgatóságának nyilatkozatát illetően *nem fedi a valóságot*. Kristóffy nyilatkozatát csak akkor lehetne tudomásul venni, ha igazolja, hogy a 350,000 koronát valóban politikai természetű kiadásokra fordította.

Mayer Lajos dr. győri ügyvéd által főlvet 50,000 koronára nézve a „Budapesti Tudósító” beavatott oldalról azt az információt kapta, hogy *Mayer Lajos* dr. a szigeti tekmikai munkák ügyében járt el ügyvédi minőségben, mint a *Reitzes* és *Walla* cég megbízottja és ebben a minőségben kapott 50,000 koronát.

Grófné és zsoké

Keresnek egy mágnáshölgyet

Bécsből táviratozzák: Az osztrák főváros előkelő társaságában föltűnést keltett egy magyar grófné hirtelen eltűnése. A rendőrséget tegnap értesítették ugyanis, hogy *Csák y Sarolta* grófné július 24-én elutazott Bécsből és azóta nem tért vissza többé. A grófnének egészen nyomaveszett. Az eltűnés annál inkább föltűnik, mert az eltűnt mágnáshölgy igen nagy adósságot hagyott vissza.

Csáky grófné júliusban Szorrentóba utazott, ahol a nyarat töltötte. Novemberben Nizzába kellett volna utaznia és azóta nem tudják, hogy hol van.

A grófné, született *Majthényi* bárónő, husz esztendővel ezelőtt ment férjhez körösszegi és adorjáni *Csák y György* grófhhoz. Hét évvel ezelőtt a házastársak között viszály támadt, amely miatt a gróf és a grófné el is vált egymástól. Két évvel ezelőtt a gróf meghalt és felesége ekkor Bécsbe költözött, ahol a *Beatrice*-utca 14. számú házában ötszobás lakást bérelt, melyért öt-ezer korona évi bért fizetett.

Csáky grófné a bécsi társaságban igen nagy szerepet játszott, szépségéért, valamint gazdagságáért valósággal körülrajongták. Igen sok jótékonyági egyesületnek volt a védőnöje s ebben a minőségben a nyilvánosság előtt is sűrűn szerepelt.

Két évvel ezelőtt a freudenauai löver-

senyterén megismerkedett egy zsokéval s azóta életében nagy változás állott be. A zsoké mindennapos vendég volt a grófné pazar elegáncióval berendezett lakásán és nemsokára a nyilvánosság előtt is együtt jelentek meg. A grófné a színházakban és mulatóhelyeken mindig a zsoké társaságában jelent meg s oly pazarul költekezett, hogy hamarosan mindenki előre látta, hogy a grófné anyagi romlásba fog jutni. A költekezésnek nem is maradtak el a következményei s nemsokára a grófné fiú-fának adósa maradt. A virágosboltban s a divatárucégeknel nem fizette ki a számláját és adóssága hamarosan négyszázezer koronát tett ki. Hitelezői között van egyik komornyikja is, akitől hatezer koronát kért kölcsön.

A bíróság az eltűnt grófné gondnokául *Zoernleib H. dr.* bécsi ügyvédet nevezte ki.

Vádirat a fehérgyarmati vezető járásbíró ellen

Mint ismeretes, a debreceni kir. iéltábla fegyelmi tanácsa fölfüggesztette állásától *Balázs Zoltán*, a fehérgyarmati járásbíró vezetőjét, mert személyes szabadság megsértése és okirathamisítás miatt vizsgálat folyt ellene.

Mint szatmári tudósítónk írja, *Knoll Béla* törvényszéki bíró már napok előtt befejezte ebben az ügyben a vizsgálatot s most az ügyészség benyújtotta vádiratát *Balázs Zoltán* ellen ugyancsak személyes szabadság megsértése és okirathamisítás miatt.

A vádirat éppen úgy adja elő a tényállást, amint az már megirtuk. Elmondja a vádirat, hogy *Balázs* átvett egy táviratot, melyben a szatmári kir. ügyészség arra adott utasítást, hogy három foglyot engedjen szabadon az ottani járásbírószógházából. *Balázs* azonban csak két foglyot engedett el, a harmadikat, egy *Misky* nevűt csak másnap helyezte szabadlábra.

Mikor pedig emiatt felelősségre vonták, bemutatta a kir. ügyészség táviratát, melyben *Misky* neve keresztül volt huzva.

Balásznak azt a védekezését, hogy *Misky* neve már eredetileg ki volt huzva a táviratból, számos olyan tanu cáfolja meg, akiknek a kezén a sürgöny keresztülment s akik látták, hogy *Misky* neve az eredeti táviratban világosan ki volt írva s így minden gyanúk amellett szól, hogy *Balázs Zoltán* azért, hogy az aránylag jelentéktelen dologtól szabaduljon, súlyosabb büncselekményt: közokirathamisítást követett el.

De különben is ezzel a védekezéssel szemben fölmerült az a kérdés, hogy ha *Misky* neve keresztül volt huzva a táviratban, akkor miért engedte hát másnap mégis szabadlábra.

Ezzel szemben *Balázs Zoltán* azzal a naiv védekezéssel állott elő, hogy neki gyanus volt a táviratban keresztül huzott név, de nem intézhetett már kérdést eziránt a szatmári ügyészséghez, mert — szóról-szóra így „*Fehérgyarmaton négy óra után már nem vesznek föl táviratot*”. Másnap pedig minden kérdezősködés nélkül szabadlábra engedte *Miskyt*.

Ezt a vallomását később visszavonta s egyszerűen a tagadás álláspontjára helyezkedett.

Bírói és jogászörökben érdeklődéssel várják, hogy *Balázs* milyen kifogásokat fog beadni a vádirattal szemben.

A világhírű SALVATOR SÖR

a régi szokáshoz híven, ez évben is február havában, kizárólag NÉMETH ANDRÁSNÁL, a „ANGOL KIRÁLYNŐ” szállodában és a Csapó-utca 24. szám alatt levő vendéglóban kapható.

„Éljen Albánia királya!”

Az új fejedelem Bécsben

Wied herceg ma reggel hét órakor érkezett meg félórás késéssel a bécsi pályaudvaron. A pályaudvar előtt igen nagy tömeg verődött össze. A perronon várták a herceget *Mietzl* ezredes, akit bécsi tartózkodása idejére a herceg mellé beosztottak, *Hoyos Sándor* gróf külügyminiszteri osztályfőnök és *Armstrong Heaton* angol kapitány, a herceg titkára. Ott volt a pályaudvaron a bécsi albánkolónia csaknem teljes számban *Csekmedzsi* dr. albán író vezetésével és mintegy husz albán fiu, akik Bécsben nevelkednek.

A vonatból elsőnek a herceg komornyikja szállott ki, azután *Buchberger* osztrák és magyar konzul, a fejedelem politikai és katonai kabinetjének vezetője, aki Pontafelig a herceg elé utazott, majd maga a herceg. — A fejedelem magas, karcsu; télikabát volt rajta prémgallérral és fekete kemény kalap. Az albánok óriási éljenzéssel fogadták. *Wied* herceg mosolyogva köszöntö meg a lelkes üdvözlést s elsőnek *Mietzl* ezredest és *Heaton* kapitányt üdvözölte. — *Mietzl* ezredes *Csekmedzsi* drhoz vezette a herceget, aki így szólította meg az író:

Oh, én már jól ismerem önt, legalább is a nevérol. Sok könyvét olvastam és nagyon sokat tanultam belőlük.

Amikor a herceg *Csekmedzsi*től elbucszott, az albán ifjak, akik láthatóan izgatottan álltak egymás mellett, teli tudóból kezdték kiabálni:

— Éljen Albánia királya!

A herceg barátságosan nézett végig a kis csapaton, elégedetten bólintott, majd az udvari váróterembe ment anélkül, hogy az ifjakat megszólította volna, és udvari fogaton az Imperial-szállóba hajtatott, ahol királyunk vendége.

Ma délután a herceg kihallgatáson jelent meg *Schönbrunnban* a királynál. Este hat órakor udvari ebéd volt a herceg tiszteletére.

Bariból táviratozzák: *Esszád* basa és az albán küldöttség este tizenegy órakor *Durrazóból* ideérkezett és különvonaton folytatja útját Rómába.

Agyonverték egy pirománikust

Tűzbe dobták a gyujtogatót

Szombathelyről táviratozzák a következő borzalmas esetet:

A népitélet borzasztó kegyetlenséggel állott boszut az éjszaka Kám községben egy szerencsétlen elmebajos gyereken, aki esze-lős gyönyörűségére egy pajtát gyujtott fel és amíg a tűzoltók oltogatták, a pirománikus kedvtelésével gyönyörködött a tűzben.

Éjfél tájban történt, hogy félreverték a harangokat Kámban: *Káldy Pál* birtokos pajtája borult lángba. A tűzoltók összefutottak, oltáshoz kezdtek és ott látták a tűz mellett *Káldy* tizenöt éves fiát, ifj. *Káldy Pált*, aki vígyorogva nézte a tüzet. A szeményei legények, akik a szomszéd faluból oltásra siettek, elcsipték a tűzben gyönyörködő fiut. Csákyakkal, tűzoltó szerszámokkal nekies-ték és véresre verték a szerencsétlent.

— Tűzbe kell dobni az elvetemültet! — kiáltotta az egyik legény.

És a véresre vert fiu a következő percben már a lángok között volt. Nem tudni, ki dobta oda, csak nagysokára tudták kimenteni. A gyujtogató *Káldy*-fiu reggelre sérülésébe eblehalt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a fején tátangó, csákyával ütött seb okozta halált.

A rumi csendőrség most uyomozást indított a szemenei tüzoltók ellen, hogy kikutassa, kik követték el a borzasztó brutalitást a szerencsétlen elmebajoson, akinek gyújtogató mániája közismeretes volt.

Thury Elemér mint Psilander

A nagy Waldemárnak nézték

Mióta Psilander Pesten van, azóta még jobban növekedett a dán moziszinész népszerűsége. Ha bárhol megjelenik, százan és százan kísérik és lesik minden mozdulatát.

Ez történt tegnap este. Hét órakor a New-York kávéház valamennyi ablakán kíváncsi szempárok százai leskelődtek be a helyiségbe. Rövid pár perc alatt oly hatalmas tömeg verődött össze a kávéház előtt, hogy a kocsiutat is ellepték a bémészködők százai.

Mindenki kíváncsian tolongott a kávéház bejárata felé, hogy megtudja, mit néznek ott oly feszült érdeklődéssel az emberek. — Egyszerre csak villámszerűen terjedt el a hír, hogy a kávéházban *Psilander eszik haboskávét* szűrve pohárban, a cukrot előre betéve.

Természetesen hamarosan kiderült, hogy a New-York Psilandere egy ál-Psilander, aki nem más, mint *Thury Elemér* drámai színész a debreceni színház volt színésze. Akik a kávéházban voltak, tudták azt, de az utcai publikum nem hitte el a dolgot és megmaradt a mellett, hogy az igazi Psilander uzsonázik a kávéházban.

Ez bizonyítia, hogy még kilenc óra után sem tájított a tömeg és ott szorongott a kávéház bejárata körül. Ez Thury-nak volt a legkellemetlenebb, mivel nem mert a kávéházból kimozdulni éjjelig.

Az izr. leányiskola Purim-ünnepe

Nagy attrakciók keretében szándékozik az izr. elemi leányiskola az ez évi Purim-ünnepélyt a Roval-disztermében megtartani. — Hetek óta folynak az előkészületek, naponta nagyban járják a próbák, a leckék a különféle divatos táncokból s ez még néhány héten keresztül így lesz, mert a tervezett ünnepély határnapja március hó elejére van kitűzve. Hát ez nagyon szép dolog s mi volnánk az első, akik a tantestületnek buzgó fáradságát hangos dicséretekkel aposztrofálnánk, ha ez az ünnepély szűkebb keretekre, mondjuk egy iskolai ünnepélyre szorították s nem vinnék ki a zsenge apróságokat az ő kis produkcióikkal a nagy nyilvánosság elé. Tudni kell ugyanis, hogy az ily ünnepély a gyermekek szüleit terhes kiadásokba sodorja, tudni kell, hogy a mai irtózatossá nyomasztó viszonyok között mily nehezen tudja a mindenfelől szorongatott szülő az e célra szükséges összeget előteremteni. De elő kell teremteni a föld alól is, mert a felbuzdított gyermek hangos követeléssel lép fel szüleiével szemben s a szokásos verseny itt sem marad nyomok nélkül, senki sem akar a másik mögött maradni s ha X. szép ruhát csináltatott ez alkalommal gyermekének, ha ő külön drága órákon taníttatja be gyermekét a bemutatandó kis táncokra, akkor Y. sem maradhat hátrább, nehogy az ő gyermeke bizonyos lekicsinylés és a gyermeki szívet mélyen érintő mellőzésben részesüljön. Am ez még hagyján! Az iskolában az volna az elv, hogy gyermek és gyermek között különbségnek lenni nem szabad, szegény és gazdag szépen meg kell, hogy férjen egymás mellett a padsorban és Isten ellen vétkezik az a tanító, aki bármely intézkedésében is oly lépésre szánna el magát, mely oda vezetne, hogy abból folyólag a gyermekek körében a szegény és gazdag közötti megkülönböztetés kiélesedjék.

Már pedig ez utóbbi körülményre semmi sem alkalmasabb, mint egy ilyen drága ünnepély rendezése, hiszen tudunk róla, hogy egyik-másik gyermek produkciójához 2-3 ruha, új cipők, szallagok stb. stb. keltenek, amit bizony csak igazán módos szülő tud gyermeke részére megszerezni.

S most jövünk a dolog facitjához. — A szegény gyermek szülei e kiadások elviselésére képtelenek, így a szegény gyermek az ünnepélyen nem működhet közre, elképzelhető tehát, mily lelki fájdalmat kell szegénykének elviselnie, amidőn társait a fényes, csillogó ruhában — ha ugyan oda beengedik — egy sarokból szemléli. — Nem, ilyen fájdalmat nem szabad a gyermeknek okozni, inkább fujják le az egész cécot, vagy ha ezt már nem lehet, tartsanak egy szép, de szerény keretű iskolai ünnepélyt, olyat, mely a szülőknek áldozatába nem kerül, amelyen a szegény gyermek ép úgy részt vehet, mint a gazdag s akkor mindegyiknek meg lesz a maga öröme és egy sem fogja a mellőzés fájdalmát érezni.

Sch. Adolf.

Az üzletvezetőség tisztikarának hangversenye

Pompás sikerűnek ígérkezik a Máv. debreceni üzletvezetőségének tisztikara által holnap, szombaton este rendezendő családi jellegű táncmulatság, amelyet hangversenyyel kötött össze a rendezőség. A mulatság Debrecen előkelő vasutas társadalmán kívül nagy érdeklődést keltett a város egész intelligenciájában. Az üzletvezetőség tisztikarának az a célja, hogy egy feledhetetlen emlékü estélyt szerezzen azoknak, akik ott megjelennek, ezért száműzték egy nagy bál hivalkodó kereteit és a mulatság családi jellegét az által is kifejezésre juttatják, hogy a meghívón a hölgyeket egyszerű ruhában való megjelenésre kérték.

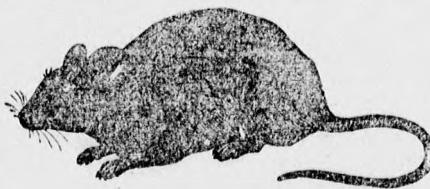
A mulatság este 8 órakor veszi kezdetét az állomás I. és II. osztályu éttermeiben s tiszta jövedelmét a Debrecenben létesítendő vasutas-otthon és internátus alapja javára fordítják.

A mulatság sikerét már az is garantálja, hogy a védnökséget *Uharik Béla* üzletvezető, *Mándy Bertalan* üzletvezető-helyettes és dr. *Bruckner Ernő* felügyelő főorvos vállalták el.

A kitünően összeállított műsor a következő:

1. Chopin: Des dur Polonaise. Zongorán négy kézre előadják: *Drumár Mariska* és *Drumár Ilonka*.
2. Költemények. Irta és felolvassa: *ij. dr. Szilágyi Imre*.
3. a) Farkas Ödön: Velencei dal, b) Tarnay Alajos: Nézelek, nézelek. Éneklé *Szentjóni Rózsika*.
4. Humoros felolvasás. Tartja: *Drumár János*.
5. Klasszikus és újabb magyar dalok. — Hegedűn előadja: *ij. dr. Szilágyi Imre*.
6. Liszt F.: E-dur Polonaise. Zongorán előadja: *W. Hammerstedt János*.

MÁR UTBAN VAN!!

A KÉK EGÉR

HÉTFŐN FEBRUÁR 16-ÁN

délután 3 és 5 órakor félhelyárral, este 7 és 9 órakor rendes helyárral kerül bemutatásra kísérő képekkel

AZ URANUSBAN

Siessen magának számozott jegyet előre váltani, mert az óriási érdeklődés miatt már korlátozott számban vannak.

Schmidt Mici gyilkosa

Őrültnek teteti magát

Prágából táviratozzák: A prágai rendőrség tegnap elfogott egy gyanús embert, aki kihallgatása első órájában szenzációs bűnök sorát vállalta magára. A kihallgató rendőrtisztet is meglepte, mikor a fogoly, név szerint, *Zochor Lipót*, megvalotta, hogy ő a bécsi kokott, *Schmidt Mici* Európaszerte nyomozott gyilkosa.

Ma délelőtt ismét kihallgatták *Zochor Lipót* *Weinberger dr.* bécsi rendőrtanácsos jelenlétében, aki annak idején *Schmidt Mici* elmenekült gyilkosát nyomozta.

A gyilkos, aki az első kihallgatásánál meg lehetesen bőbeszédű volt és részletes vallomást tett, úgy látszik, jobbnak látta megváltoztatni taktikáját és ma minden felvilágosítást megtagadott. Csak olykor-olykor felelt a hozzáintézett kérdésekre. A hatóság még most is kételkedéssel fogadja *Zochor* vallomásának adatait, különösen a személyazonosságára vonatkozó adatokat és a nála talált okiratokat. Ezekről azt hiszik, hogy a letartóztatott ember hamisította, vagy lopta őket. Az a gyanu, hogy a gyilkos, aki *Zochor Lipónak* mondja magát, katonaszökevény.

Amit *Muhr Anna* bécsi pincérnő meggyilkolásáról vallott, azt elhiszik neki, mert egyéb bizonyítékok alapján megállapították, hogy csakugyan ő a gyilkos. Az azonban koránt sincs teljesen bebizonyítva, hogy ő volna *Schmidt Mici* gyilkosa. Vallomásának több jelentős részéről megállapították már, hogy nem igaz. Azért a rendőrség azt hiszi, hogy valóban *Zochor* volt a gyilkos és reméli, hogy rövidesen teljesen tisztázza fogja a bécsi gyilkosság ügyét.

A letartóztatott emberről talált iratokból kitűnik, hogy *Zochor* nagyon sokat járt Németországban és mindig más nevet használt. Most azzal is gyanúsítják, hogy a múlt év őszén ő ölt meg *Köln*től nem messze egy prostituált nőt. Tegnap cellájában rendkívül izgatott volt, folyton hadonászott és örütséget színelte. A bécsi rendőrség kinyomozta azt a hordárt, akinek *Zochor* állítólag átadta *Schmidt Mici* ékszerét, hogy tegye zálogba, de a hordár azt mondja, hogy soha sem látta *Zochort*.

Színház

A SZÍNHÁZ MŰSORA:

SZOMBAT: *Pygmalion*, vigjáték. (B bérlet.)

* Az első pályázó a debreceni színházra. A színházra kiírt pályázat határideje tudvalevően holnap, 14-én délben lejár. A pályázatra a mai napig csupán *Márfy Károly dr.*, a nyíregyházi színház igazgatója jelentkezett, azonban ez sem formászerinti pályázattal, hanem csak táviratot küldött *Kovács József* polgármesterhez, hogy ajánlatát pályázaton kívül írásban a holnapi nap folyamán megküldi.

* „*Pygmalion*”. (A debreceni színházi iroda jelentése.) Szombaton B) bérletes előadásban a „*Pygmalion*”, *Bernard Shaw* vigjátéka kerül színre, ezuttal harmadszor. A közönség a szerző pompás ötletein és a darab eredetiségein minden este kitünően mulat és a szereplők játékát ismételt tapsokkal jutalmazza.

* A „*Takarodó*” vasárnap délutáni előadásban. (A színházi iroda jelentése.) *Beyerlein* izgalmas tárgyú és rendkívül érdekesítő cselekményű katonadrámája, a „*Takarodó*” vasárnap délután 3 órakor mérsékelt helyárral kerül színre. A darab női főszerepét *Halassi Mariska*, a többi szerepeket *Bérczi, Fehér, Kassai, Szalai, Vándory, Madas* és *Kormos* játssza. Jegyek már válthatók a színházi pénztárnál a szokott mérsékelt helyárral mellett.

* A „Kiskirály“. (A színházi iroda jelentése.) Már közeledik a vasárnap esti Kálmán-premier, melyre lázas izgalommal készül a színtársulat operett-együttessel. Olyan kiváló gonddal kezeli a színház Kálmán új darabját, mint amilyennel csak a legkivételesebb sikerű darabokat szokás. Egyelőre egy napi megszakítással hétszer egymásután tűzte ki a színház. Vasárnap este kisbérletben lesz a bemutató előadás, melyre földszinti és első emeleti páholyok és elsőrendű támlásszékek is válthatók már a színházi pénztárnál. Hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken és szombaton újból a „Kiskirály“ van műsoron. Jegyek egyelőre keddtől estig már árusítatnak a „Kiskirály“ előadásaira, minden elővételi díj nélkül.

Használja a híros

H·A·J·D·U·S·Á·G·I

BAJUSZPEDRŐT!

mely legjobb az összes készítmények között

1 doboz 50 fillér.

Kapható a készítő

GRÓSZ NAGY FERENC

„ARANYEGYSZARVU“ GYÓGYSZERTÁRBAN

DEBRECZEN, KOSSUTH-U. 8. A színház mellett

ahol minden bel- és külföldi különlegesség, szépfőzések, arckrémek, szappanok, illatszerek a legolcsóbban beszerezhetők.

Öngyilkosság a gyermekágyban

Tragédia a válópör miatt

Megdöbbenő családi drámáról ad hirt miskolci tudósítónk:

Miskolcon, a Kun József-utca 40. számú házában élt különváltan az urától Kubányi Imréné. A 23 éves, feltűnően csinos asszony 1911. február 18-án ment férjhez Kubányi Imre vasuti alkalmazotthoz. A házasság csak hamar borossá vált, mert a férj állandóan ivott és dorbézolt. Az asszony már régebben el akart válni a garázda embertől, de közben, két évvel ezelőtt leánygyermekük született és ez a családi esemény egy időre békét hozott a családba. A férj ígéretet tett, hogy megjavul, de csakhamar ismét föléje kerekedett szerencsétlen természete.

Az asszony egy ideig sirt, aztán elment az urától. Közös megegyezéssel 1913. szeptember 18-án beadták a válópört és azóta különváltan éltek.

Három nappal ezelőtt a szerencsétlen asszony egy második leánygyermeknek adott életet. Alighogy felcsudott eszméletlen állapotából, keservesen panaszkodni kezdett környezetének, hogy szerdára van kitűzve a válópernek első tárgyalása és ezen dől el, vajjon két gyermekét az urához itélik-e vagy hozzá. Beszélt a gyermekeiről, a kik az ura keze alatt el fognak zúlni, holott annyira szereti őket. Az anyai aggodalmak azóta éjjel-nappal szüntelenül rágódtak a szegény, beteg asszony lelkén. Mennél inkább közeledett a tegnapi terminus, annál kétségbeesettebb lett az aggodalma. Nem lehetett megvigasztalni.

Tegnap délután három órakor egy örizetlen pillanatban, mikor magára maradt, kétségbeesésében fölkapta az éjjeli szekrényen levő konyhakést. — Háromnapos kis magzata öntudatlan álmát aludta mellette. — Az asszony hirtelen elhatározással mindkét kezén felvágta a konyhakéssel az ereit. A sikoltozásra berohantak a szomszédok és tele-

fonáltak a mentőknek, akik beszállították a szerencsétlen asszonyt az Erzsébet-kórházba. Kubányinét a szülészeti osztályban helyezték el.

Az asszony rendkívül sok vért vesztett el, minek folytán ma délelőtt életveszélyessé vált az állapota.

„Mikor Tisza késik a válasszal“

A miniszterelnök és a hajdudorogiak

Ma este a következő levelet kaptuk:

Tekintetes Szerkesztő ur!

„Az Est“ mai február hó 13-ik számában a „Hirek“ rovatban megjelent „Mikor Tisza késik a válasszal“ című közlemény folytán kötelességemnek tartottam nyilatkozni s azt mai napon „Az Est“ szerkesztőségének el is küldöttem, remélve, hogy a Szerkesztőség annak közlését nem fogja megtagadni.

Mint hogy a tekintetes Szerkesztőség mindig a lehető legjobb akarattal és szíves készséggel bocsátotta lapját rendelkezésünkre, hálátlanságnak tartanám, ha ezen lapban is röviden meg ne említeném már most, hogy Miniszterelnök ur Ö Excellenciája a képviselőtestületünk által a román paktum ügyében hozzá intézett távirati feliratunkra volt kegyes válaszolni, még pedig nagyon megtisztelő és nagyfontosságú eme levele már január 22-én megérkezett — tehát a legnagyobb gyorsasággal. De mivel azon levél Farkas Győző városi főjegyző saját kezéhez „bizalmas“ jelzéssel volt ellátva, nem lehettem azon helyzetben, hogy annak tartalmát, annyival kevésbé szöszterinti szövegét közze tegyem. Azt a legnagyobb tiszteltetés és ildomtalanúság, sőt hivatali titok elárulásának való minősítés nélkül nem is lehetett volna megtennem. Ez volt az oka annak, hogy az mind e mai napig köztudomásra hozva nem lett.

Megengedi a tekintetes Szerkesztő ur, hogy most is csak annyit áruljak el, hogy mi a lehető legnagyobb nyugodtsággal, a legnagyobb bizalommal tekintünk a jövőbe s meg vagyunk győződve arról, miszerint Miniszterelnök ur Ö Excellenciája ezen püspökségre vonatkozó ügyet a magyar nemzet és a

magyar görög katolikusság legszentebb érdekeinek figyelembe vételével fogja mindnyájunk meglegedésére oldani meg. Mert rövid idő alatt már azon helyzetbe fog jutni, hogy a parlamentben előterjesztheti eljárásának eredményét s meg fog szüntetni minden további nyugtalankodást és bizalmatlanságot.

Farkas Győző,
főjegyző.

HIREK

— Vasárnapi istentiszteletek. A református templomokban e hó 15-én, vasárnap prédikálni fognak: a Nagytemplomban Szele György lelkész, a Kistemplomban 9 órakor Jánosi Zoltán lelkész, 11 órakor Herpai Gábor s.-lelkész, a Kossuth-utcai templomban Uray Sándor lelkész, az Árpád-téri templomban Kovács János vallásoktató lelkész, az ispotályi templomban Polgár Gyula s.-lelkész, délután Pánczél Jenő s.-lelkész, a homokkerti imaházban Könyves-Tóth Kálmán lelkész. — Vasárnap délután 5 órakor a főiskolai oratóriumban vallásos estély lesz, melyen bibliát magyaráz dr. Tóth Lajos sülemedi lelkész.

— Berchtold gróf Münchenben. Münchenből táviratozzák: Berchtold gróf közös külügyminiszter feleségével március elején két napra ideérkezik, hogy az udvarnál tiszteletét tegye. Berchtold gróf már régebben viszonzni akarta Hertling gróf bajor miniszterelnök bécsi látogatását, de a tavalyi balkáni helyzet miatt a látogatást nem tehetette meg.

— Fejérváry Géza báró betegsége. Jelentették, hogy Fejérváry Géza, volt honvédelmi miniszter súlyosan megbetegedett. A beteg állapotáról ma érkezett bécsi sürgöny a következő részleteket jelenti: Báró Fejérváry Géza mintegy fél éve áll már orvosi kezelés alatt, heves gégebántalmi vannak. Az orvosi tanácsot azonban nem igen szívelte meg, alig kímélte magát, a napokban is meghűlt, úgy hogy baja csak rosszabbodott. Tegnapelőtt este, még nagyobb társaságban, a „Meiszl und Schadni“-szállodában egy estélyen vett részt és úgy látszik, hogy az erős köd élesítette ki annyira a baját, hogy tegnap már beszélni sem tudott és kénytelen volt ágyban maradni. Kezelő orvosa, dr. Baylon egyébként úgy nyilatkozott, hogy páciense betegsége egyelőre nem ad okot komoly aggodalomra.

— Elhalasztották a sorozást. Bécsből jelentik: A „Militaerische Rundschau“ jelentése szerint az idei fősorozást Magyarországban épp úgy, mint Ausztriában, további intézkedésig elhalasztották.

— Új közjegyző. Az igazságügyminiszter Benkő Lajos dr. debreceni kir. közjegyző-helyettest Losoncra kir. közjegyzővé nevezte ki.

— Munkapárti szervezkedés. Szolnokról jelentik, hogy ott megalakult a szolnoki munkapárti kör, amelynek már most 1050 tagja van. A kör elnöke, Horti Szabolcs dr. főispán.

— Pénztárvizsgálat. Körner Adolf polgármester-helyettes főjegyző elnöklésével ma délelőtt Magoss György dr., Kondor Kálmán főszámvevőből és Publig Ernő, Horváth János tagokból álló bizottság váratlan vizsgálatot tartott a házi-pénztárban, ahol mindent a legnagyobb rendben talált.

— Tanítók személyi pótléka. A kultuszminiszter Simon Károly hajduhadházi, Boldizsár Zsigmond nádudvari református és Szabó János püspökladányi római katolikus népiszkolai tanítóknak 600—600 korona személyi pótlékot engedélyezett. Mindhárom tanító több mint husz éve áll a népoktatás szolgálatában.

— A „Rablélek“ előadásaira jegyek már délelőtt is előre válthatók, 10-től—12 óráig a színházi pénztárnál.

URANUS

Korona-Passage Telefon 3-28.

Szombat — Vasárnap
február hó 15-én és 16-án

A LÉLEKKÚFÁR

orosz erkölcsdráma 3 felvonásban.

1. Zene.
2. Képek Bretagneból. Természeti felvétel.
3. A múlt emléke. Amerikai történet.
4. Zsuzsi pecsétet tisztít. Rendkívül kacagató.
5. Pupák kaladja. Bohózat.
6. Szótketés aeroplánon. Amerikai humoreszk.

ELŐADÁSOK: este pontosan 6 órától. Minden kép után van bemenet. Utolsó előadás 10 órától. Rendes helyárak! Bérlet-, igazolvány- és trafikjegyek e műsornál érvényesek.

Ma szombaton d. u. 3-tól 5-ig és 5-től 7-ig félhelyárú

GYERMEK-ELŐADÁSOK

erre a célra gondosan összeállított műsorrall!!!

15575—1913. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Debreczeni Gazdák Bankja R.-t. bej. cég végrehajthatónak Lenárt Máté és neje Badar Eszter debreczeni lakosok végrehajtást szenvedettek elleni végrehajtási ügyében az árverést elrendelte a debreczeni kir. törvényszék területén levő, 1. a debreczeni 3401. sz. tjkvben A 3778. hrsz. alatt felvett s a Lenárt Máténé Badar Eszter nevében álló Csapó-kerti szőlőre 46 korona; és 2. a debreczeni 9281. sz. tjkvben A 3777/a. hrsz. alatt felvett s a Lenárt Máté és neje Badar Eszter nevében álló Csapó-kerti házas telekre 1323 koronában megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1914 évi március hó 4. napjának délelőli 10 órákor** e kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen az 1. alatti 30 korona 66 filléren, a 2. alatti 662 koronán alól eladatni nem fog.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 20% át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegélyeztetni.

Az, aki az ingatlanra megállapított kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet igérni senki sem akar, köteles nyomban a bánatpénzt az általa ígért ár 20%-áig kiegészíteni, különben ígérete figyelmen kívül marad és a nyomban folytatandó árverésen részt nem vehet.

Debreczen, 1913 évi december hó 20.
Dr. Tóth s. k., kir. tszéki jegyző.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

DEBRECZEN,
Kistemplombazár

Hajdúvámegye szállítót

**Menyasszonyi kelengye, Vászon,
Kész fehérnemű, Női divatkel-
mék, Szőnyegek**

Óriási raktára !!

109. sz. 1914. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a debreczeni kir. járásbírósnak 1913. évi Sp VI. 2431/2. számú végzése következtében dr. Ujlaki Hugó debreczeni ügyvéd által képviselt Szabó János debreczeni lakos és csatlakozottak kimondott több végrehajtató javára debreczeni lakos ellen 177 korona s jár. erejéig 1913 évi december hó 22-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felüfoglalt és 1150 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szobabutorok, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a debreczeni kir. járásbírósnak 1912. évi V. 7342/1. sz. végzése folytán 177 korona tökekövetelés, ennek 1912. évi október hó 1-ső napjától járó kamatai, és eddig összesen 80 korona 10 fillérben bíróság mar megállapított költségek erejéig Debreczenben, József kir. herceg-utca 33. szám alatt leendő megtartására **1914. évi február hó 14-ik napjának délelőli 9 órája** határtáridőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felüfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is eirendeltetik.

Kelt Debreczenben, 1914. évi január hó 30. napján.

Lőrincz Endre, kir. bir. végrehajtó.

ARANYÉREM WIEN 1912.

Ideggyöngye férfiak

elgyöngült erők helyreállítását előmozdítják, ha

Evaton-tablettákat

használnak. Kérje az orvosi vélemények gyűjteményét. Próba K 4'20, fél doboz K 10'—, egész doboz K 18'— utánvétellel vagy az összeg előzetes beklüldése ellenében. Cím:

ST. MARKUS-APOTHEKE

FABRIK PHARM. SPEZIALPRÁPARATE
WIEN, III., HAUPSTRASSE 130.

Kapható az összes gyógyszerárakban.

3135—1914 sz.

Árlejtési hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város Nagyerdőjében épült szanatóriumhoz vezető ut, mintegy 14,400 köbméter földmunkái vállalatba adására zárt ajánlati versenytárgyalást tart.

Ajánlat tehető fenti földmunkára, de csakis a város által kiadott ajánlati lapokon, az ajánlati lap a városi mérnöki hivatalnál (Simonffy utca 2/b, II. emelet) szerezhető be.

Az ajánlatok lepecsételt borítékban «Ajánlat a szanatóriumhoz vezető ut földmunkáira» fölírással el látva Debreczen szab. kir. város polgármesteri hivatalába **1914. évi február hó 24-én d. e. 10 óráig** adandók be s az ajánlatok ugyanazon nap fél 11 órákor a városház könyvtári termében nyilvánosan bontatnak fel.

Nem szabályszerű, avagy távirati, vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Ajánlattevő tartozik az ajánlati összeg 5%-nak megfelelő bánatpénzt a város házipénztárába készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban letenni s az erről szóló elismervényt ajánlatához csatolni.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig maradnak kötelezettségben.

A város fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a munkálatokat más uton biztosíthassa.

Debreczen, 1914. évi február hó 12-én.

A városi tanács.

MILLiók
használgák

köhögés,
rekedtség, katarrhus, elnyálkásodás,
göros és számarhurut ellen

KAISER-féle Mell-Karamellákat
3 fenyővel.

6050 közz. ig bizonyítvány orvostól és magánorvostól biztostítják a sikert.

Rendkívül jó ízű és kellemes BOMBON.
Csomagja 20 és 40 fillér. Doboz 60 fillér. Kapható:

Mihalovits J., Grósz Nagy Ferenc, Dr. Szelényi Árpád, Rubek Sándor, Muraközy László, Harsányi Lajos, Kóczán Dezső, Kovács L. Nándor, Szentmiklósi Tóth Béla, Arányi S. Árpád, Reichard Sándor, Sághy Ferenc, Bányai Imre gyógyszerészeknél, Józsa és Jóna és Központi drogeriákban. — Ujfehértón Trón Gyulánál. — Ernőhályfalván Mátrai Ákosnál. — Derecsken Benkő Sándornál.

HUMANIC
Tánc Cipők

ATLAS minden színben, **BROKAT, BÁRSONY, LAK** és minden bőrfajtákban K 7-50-től feljebb választékos árakban.

Debreczen, Piac-utca 22—24. sz.

Gyomorgörcs, kóllka, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknél a legkitűnőbb háziáru.

HOLLANDI
GYOMORCSEPPEK

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható
MHALOVITS JENŐ
gyógyszertárában, Debreczenben.

Tíz szögig 50 fillér, azontul minden szó 6 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. ::

APRÓ HIRDETÉSEK

Vasárnap délután 2 óráig minden szó 10 fillér. Apró hirdetések előrefizetendőek. ::

Vidékről
apróhirdetéseket legcélszerűbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén elfér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbajegyen csatolandó.

Üzlet

MILKA ÉS GALA PÉTER
tejszokoládék friss ékezetben kaphatók a Deutscherle fűszerüzletekben.

1 mássa
hulladékfa 2.20 fillér. Grünfeldnél, Csapó-utca 16. a. Ugyanott legjobb porosz kőszén, tűzifa legolcsóbban kapható. Telefon szám 982.

Órák
mindennemű javítása, ugyiszintén zseborák, ébresztő órák, éjjel világító számlapok, fali, inga és konyha órák, 14 kar. arany és ezüst függők. Női és férfi eredeti amerikai dublé láncok, jutányos árban beszerezhetőek Belényesi Sándor órák és ékszerkereskedőnél Hatvan-utca 17. — Törédék arany és ezüst beváltás. 99

Aki gyomra
és beleinek működését nincs megelégedve az rövid ideig rendszeresen irab orvos gyomorpórárt

GASTRICIN
vegyen be Hatása meglepő kapható minden gyógyszerárban 1 Nagy doboz ára 3 Kor.

FÖRÁKTÁR
Sternapotheke, Wien IV Favoritenstrasse 25 Árjegyzék ingyen és bérmentve Orvosok részére ingyen próba

Kapható Debreczenben minden patikában.

Különléte

Míg a készlet tart
az új Béka áruházban Piac- és Hatvan-u. sarkán legújabb faconu selyem bluzok 10 korona. Szövet etamin és batizt bluzok 5 korona, 1 vég angol vászon finom szálú 11 korona, egy kész rumburgi lepedő varrás nélkül 2.40 korona, szövet maradékok 140 cm széles 3 korona. Férfi ingek és fehéreneműek remek választékban. Fiu és leánykaruhák remek választékban. Csekély bevásárlásnál sok pénzt takaríthat meg a Béka áruházban. 1715

KIADÓ bolthelyiség !!

A Kistemplombazárban egy 20 év óta fennálló női divat s női konfekciós üzlethelyiség folyó év február hó 1-től al-bérletbe kiadó. — Értekezhetni özv. Bodánszky Lipótnél Széchenyi u. 27. sz. a. az utcai lakásban. 99

Adás-vétel

Karlsbadi
kétszersült Simon kenyér tescheni vaj és savanyított fehér répa kapható Félégyházy Jánosnál.

NÁD

40.000 kéve I-ső és II-od osztályú nád eladó. Ára 24 és 22 fillér kévéként al v. allomás Székelyhid waggonba berakva vevő ponyvával (12x8 m.) leköve (egy waggonba az I-ső oszt. kbl. 1000 kéve berakható.) Megrendelések a székelyhidi uradalomhoz (Bihar vármegye címzendő).

Lakás

Két
szoba, előszoba, földszinti udvari helyiség ügyvédi irodának májusra kiadó. Piac-utca 63.

3 odern
utcai 4 szobás lakás kiadó Május 1-re fürdő és mellékhelyiségekkel. Darabos-u. 9.

Eső emeleti utcai
modern 7 szobás lakás, továbbá udvari 4 szobás takás olcsón kiadó. Széchenyi-utca 23.

Butorozott
utcai szoba külön előszobával, villanyvilágítással és butorozott udvari szoba villanyvilágítással kiadó. Egymalom-utca 7.

Utcai és udvari
3-3 szobás lakások tartozékaikkal május 1-re kiadók Szentanna-utca 30. szám alatt. Értekezhetni tulajdonossal az Angol Királynő szállodában.

Miklós-utca 21. sz. alatt kiadó

udvari lakás: 4 szoba, előszoba, fürdőszoba vízvezetékkel és villanyvilágítással felszerelve. Irodának nagyon alkalmas.

Nagyságos asszonyom!

Tisztelettel van szerencsém értesíteni, hogy **Hatvan-utca 36. sz. a.** (keresztútelben) **női szabóságot** nyitottam. A legújabb divat szerint készítek angol és francia női ruhákat, ugymint: kostümöt, raglánt, sportruhát, plüsskabátot és színnázi köpenyt a legújatosabb áron. A főváros, valamint a vidéki városok előkeif szalonjában szerzett sok évi tapasztalatom biztosított nyújtana arra, hogy Nagyságod legmesszebb menő igényeit is kielégíthetem, melyre minden igyekezetemmel törekedni fogok. :: Nagybecsű pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

Stauber Ferenc.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy

férfi szabóműhelyemet Arany Janos-utca 3. sz. alá helyeztem át.

Mérték után legelőszósbabb férfiruhákat a legújatosabb árban készítek. Javításokat és vasalásokat legolcsóbb árban eszközölök. Tisztelettel BLAU DAVID. Az Osztr.Magy. bank mellett

Kérem adjon nekem ismét egy tubussal

Dr. Dralle

MALATTINE-jából

Nincs jobb szer kivörösödött, érdes és repedezett bőr ellen. 1 tubus K — 70 és 120. Kapható minden gyógyszerárban, drogueriában, illatszert- és szappankereskedésben és jobb fodrászoknál. **Georg Dralle, Hamburg-Bodenbach a. E.**

2789. vk. 1913. sz.

Árverési hirdetmény.

Dr. Liedermann Henrik debreczeni ügyvéd által képviselt Grünfeld Zoltán végrehajthatónak végrehajtást szenvedő elleni 398 korona 13 fillér tőke, ennek 1913. év október hó 7. napjától járó 6% kamata és eddig összesen 78 korona 50 fillér perköltség erejéig a debreczeni kir. járásbíróóság 1913. V. 6011. sz. kiküldő végzése folytán a végrehajtást szenvedőnél 1913. évi október hó 13-án bíróság felül foglalt és 3975 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak — a felül foglaltatök követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek — Debreczenben, Szepességi-utca 28. szám alatt leendő megtartására **1914. évi február hó 18. napjának d. e. 10 óráját** tűzöm ki, amikor a foglalás alatt levő butorok, különböző szerszámok, kazánok és egyéb ingóságok, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni. Debreczen, 1914 február hó 1-én. **Gáll Vilmos, kir. bírósági végrehajtó.**

MEGHIVÓ.

A Hajduböszörményi Hitelbank és Takarékpénztár Részvénytársaság

1914. évi február hó 22-én d. e. 11 órakor, az intézet helyiségében tartandó

V-ik évi rendes közgyűlésére

a tisztelt részvényeseket meghívja

Hajduböszörmény, 1914 február 2.

Az igazgatóság.

A közgyűlés tárgyai. *)

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Az 1913. évi zárszámadás és mérleg elbírálása, a nyereségfelosztási javaslat feletti határozathozatal, az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása, valamint az osztalékfizetés idejének megállapítása.
4. Öt igazgatósági tag és 4 választmányi tag választása.
5. Esetleges indítványok.

*) Az alapszabályok 17. §-a szerint csak azon részvényes bir szavazati joggal, ki mint ilyen a közgyűlést megelőzőleg 60 nappal a részvénykönyvbe bejegyeztetett és aki részvényeit a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal térítmény ellenében az intézet pénztáránál, vagy a Debreczeni Hitelbank Részvénytársaságnál letétbe helyezi.